

Umělá inteligence (1. přednáška)

Co je to AI (Artificial Intelligence)

system, který

myslí jako lidé	myslí racionálně
se chová jako lidé	se chová racionálně

Jednat jako lidé

system, který

myslí jako lidé

myslí racionálně

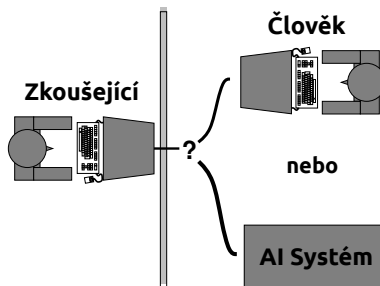
se chová jako lidé

se chová racionálně

Jednat jako lidé — Alan Turing

A. Turing: *Computing machinery and intelligence*, 1950

- Motivováno otázkou: “Mohou stroje myslet jako lidé”.
- Nejednoznačná formulace (co znamená “myslet jako lidé”)
- Turingův test

A. Turing: *Computing machinery and intelligence*, 1950

- předpovídal, že do roku 2000 budou mít počítače 30% šanci 5 minut šálit člověka
- předjímal všechny hlavní protiargumenty, které se od té doby proti AI vyskytly
- navrhl hlavní komponenty AI systémů: znalost, uvažování, porozumění (přirozenému) jazyku, učení

CAPTCHA — Reverzní Turingův test

Myslet jako lidé

system, který

myslí jako lidé

myslí racionálně

se chová jako lidé

se chová racionálně

Kognitivní vědy

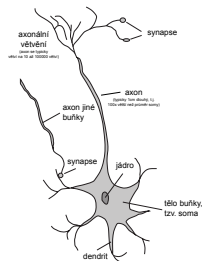
- do 60. let převládal tzv. behaviorismus (lidské chování lze vysvětlit bez odkazu k “myšlení”)
- v 60. letech převládla tzv. kognitivní psychologie — vnitřní stavy mysli jsou zásadní
- je třeba model / teorie lidské mysli

Psychologie (přístup shora)

- “high-level”
- General Problem Solver

Neurovědy (přístup zdola)

- neuronové sítě
- intelligence jako “emergentní jev”

Myslet racionálně

system, který

myslí jako lidé

myslí racionálně

se chová jako lidé

se chová racionálně

- Aristoteles (384–322 př. Kr.): sylogismy (barbara, celarent, darii, ferio, ...)
- Leibniz (1646–1716): calculus ratiocinator
- Frege ...
- (to znáte lépe)

Problémy

- Není jasné, které z mnoha logických úsudků jsou relevantní.
- Není jasné, jak formalizovat problémy reálného světa, zvláště když je ve hře “nejistota”.
- Teoretické řešení $\neq$ praktické řešení.

Jednat racionálně

system, který

myslí jako lidé	myslí racionálně
se chová jako lidé	se chová racionálně

Racionální chování je takové, které na základě dostupných informací volí akce nejpravděpodobněji vedoucí k maximalizaci “užitku”

- nemusí nutně obnášet logické odvozování (reflexivní jednání)
- Ekonomie — věda o racionálním chování (tedy nikoliv nutně o lidském chování !!)

Jednat racionálně — Racionální agent

Agent je jednotka, která **vnímá** a **jedná**. Tato přednáška je o návrhu racionálních agentů. Abstraktně lze agenta definovat jakožto funkci z posloupností vjemů ($\mathcal{P}^*$) do množiny akcí ($\mathcal{A}$):

$$f : \mathcal{P}^* \rightarrow \mathcal{A}$$

- 43 booleovský model neuronových sítí (McCulloch, Pitts)
[ekvivalence Turingova stroje a neuronové sítě]
- 47 Turing přednáší o AI na setkání Londýnské matematické společnosti
- 50 SNARC — první umělá neuronová síť, 40 neuronů (Minsky, Edmonds)

Minsky napsal v Princetonu dizertaci o neuronových sítích a výpočtech. Komise byla skeptická, že to není matematika, nicméně von Neumann prý řekl, že pokud to není nyní, tak jednou bude.

- 50 Turing: Computing Machinery and Intelligence

56 Workshop v Dartmouth (McCarthy, Minsky, Shannon, ...), Logic Theorist (Newell, Simon z CMU)

Logic Theorist brzy dokázal většinu vět z druhé kapitoly Russelových Principií a v jednom případě našel i kratší důkaz. Russell byl potěšen, nicméně editoři časopisu *J. of Symbolic logic* už tak potěšení nebyli a článek spoluautorů Newella, Simona a Logical Theorist zamítli.

- 56–59   General Problem Solver (nástupce Logical Theorist)
              Geometry Theorem Prover (IBM, 1959)
              Samuel: Počítačová dáma, postupně se dostala na úroveň silného amatéra (počítač brzy hrál lépe než Samuel)
              McCarthy: Lisp (MIT), *Programs with Common Sense* — reprezentace znalostí v AI
              Slagle: SAINT uměl integrovat typické příklady prvního ročníku analýzy, Evans: ANALOGY uměl řešit příklady na “analogii” z IQ testů, mikrosvěty (SHRDLU)

65 Rezoluce (Robinson)

66–74 Skoro úplně vymizel výzkum neuronových sítí, návrat do reality

The spirit is strong but the flesh is weak $\Rightarrow$ Russian $\Rightarrow$ The vodka is good but the meat is rotten.(pravděpodobně hoax)

69-79 První znalostní systémy (DENDRAL — interpretace spekter)

80-93 “The Decline and Fall of Expert Systems”

85– Návrat neuronových sítí

95– Agenti, agenti, agenti ...

Co dovede AI dnes?

Hrát obstojně stolní tenis	✓
Řídit bezpečně auto po točité horské silnici	✓
Řídit bezpečně auto na magistrále.	✗/✓
Překládat mluvenou angličtinu do mluvené švédštiny v reálném čase	to závisí
Hrát Go na profesionální úrovni	✗
Přijít na fyzikální zákony	✓
www.wired.com/wiredscience/2009/04/newtonai/	
www.wired.com/wiredscience/2009/04/robotscientist/	
Hodinu si úspěšně povídat s člověkem	✗
Vymyslet (úmyslně) vtipný příběh.	✗

DARPA Grand Challenge

2004 Mojave Desert, 240 km, 15 vozidel, nejlepší skončil po 11 km

2005 Beer bottle pass, několik tunelů, 23 vozidel, 5 dokončilo !

<http://www.youtube.com/watch?v=TDqzyd7fDRc>

2007 Urban challenge, George Air Force Base, 96 km, 11 vozidel se kvalifikovalo, 6 dokončilo !

DARPA Grand Challenge

<http://www.youtube.com/watch?gl=CZ&v=M2AcMnfzpNg>

Další ...

- RoboCup
- Curiosity
- ...